

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Modelowanie procesów katalitycznych, PG_00066239						
Kierunek studiów	Inżynieria i technologie nośników energii						
Data rozpoczęcia studiów	luty 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym - profil praktyczny		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	praktyczny		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Chemiczny -> Katedra Chemii Fizycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. inż. Maciej Śmiechowski				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	10.0	0.0	30.0	0.0	0.0	40
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	40		10.0		25.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zaznajomienie studenta z zagadnieniem modelowania molekularnego procesów katalitycznych, ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych aspektów prowadzenia symulacji komputerowych.						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu		Sposób weryfikacji i oceny efektu		
	[K7_U06] projektuje - zgodnie z zadaną specyfikacją, uwzględniając aspekty pozatechniczne - złożony proces technologiczny, związany z inżynierią i technologiami nośników energii		Student potrafi powiązać eksperymentalny proces katalityczny z jego mechanizmem molekularnym oraz proponuje symulacyjne podejście do weryfikacji jego przebiegu.		[SU3] Assessment of ability to use knowledge gained from the subject [SU2] Assessment of ability to analyse information		
	[K7_U05] analizuje sposoby funkcjonowania urządzeń, aparatury i linii technologicznych stosowanych w technologiach związanych z wytwarzaniem energii,		Student analizuje badane procesy katalityczne pod kątem molekularnych modyfikacji reagentów zapewniających osiągnięcie lepszej wydajności lub selektywności procesu.		[SU3] Assessment of ability to use knowledge gained from the subject [SU2] Assessment of ability to analyse information		
	[K7_U02] potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski		Student dobiera metodę obliczeniową adekwatną do rozwiązania postawionego zagadnienia symulacyjnego uwzględniając złożoność obliczeniową problemu i czasochłonność wymaganych obliczeń.		[SU1] Assessment of task fulfilment [SU4] Assessment of ability to use methods and tools [SU5] Assessment of ability to present the results of task		
	[K7_W05] rozpoznaje i opisuje zjawiska z zakresu fizyki i chemii, obejmującą elementy inżynierii chemicznej, niezbędne do przewidzenia przebiegu procesu technologicznego.		Student zna i rozumie mechanizm molekularny podstawowych procesów katalitycznych stosowanych w technologii chemicznej, zwłaszcza z zakresu katalizy heterogenicznej.		[SW1] Assessment of factual knowledge		

Treści przedmiotu	Treści przedmiotu - wykład 1. Powtórzenie wiadomości z kinetyki chemicznej: rząd reakcji chemicznej, szybkość reakcji, stała szybkości i metody jej wyznaczania, wyznaczanie rzędowości reakcji, reakcje złożone, przybliżenie stanu stacjonarnego, zależność stałej szybkości od temperatury, równanie Arrheniusa, energia aktywacji, teoria zderzeń aktywnych, teoria stanu przejściowego i wyznaczanie stałej szybkości, reakcje w roztworach 2. Powtórzenie wiadomości z fizykochemii powierzchni: adsorpcja fizyczna i chemiczna, izotermy adsorpcji, izoterma Gibbsa, adsorpcja z roztworu, układy dyspersyjne 3. Powtórzenie wiadomości z katalizy: katalizatory i centra aktywne, kataliza homogeniczna, autokataliza, kataliza heterogeniczna (budowa katalizatorów, katalizatory metaliczne, katalizatory półprzewodnikowe, etapy reakcji katalizowanej) 4. Przegląd metod chemii obliczeniowej: mechanika molekularna, dynamika molekularna, metoda Hartree-Focka, równania Kohna-Shama, teoria funkcjonału gęstości, metody półempiryczne, pola siłowe, metody hybrydowe QM/MM i ONIOM 5. Obliczenia termochemiczne: optymalizacja geometrii układu, analiza wibracyjna, wielkości termochemiczne, termodynamika reakcji chemicznych, optymalizacja do stanu przejściowego, obliczanie stałej szybkości reakcji 6. Sposoby modelowania powierzchni: sieć prosta i odwrotna, periodyczne warunki brzegowe, fale Blocha, strefa Brillouina, struktura pasmowa, poziom Fermiego i przerwa energetyczna, gęstość stanów, problemy obliczeniowe (metoda GW, model Hubbarda) 7. Efekty solwatacyjne: model polaryzowalnego kontinuum (PCM), model COSMO, modele klaster-kontinuum, solwatacja na poziomie cząsteczkowym 8. Deskrytory molekularne w modelowaniu: analiza populacyjna, potencjał elektrostatyczny, orbitale zlokalizowane, analiza rzędowości wiązań, indeksy reaktywności chemicznej (potencjał chemiczny, twardość, indeks elektrofilowości, funkcje Fukui) 9. Modelowanie ścieżek reakcji: definicja współrzędnej reakcji, wewnętrzna współrzędna reakcji (metoda IRC), hiperpowierzchnia energii potencjalnej, dynamika zdarzeń rzadkich, eksploracja hiperpowierzchni energii swobodnej (metody perturbacyjne, całkowanie termodynamiczne, umbrella sampling, metoda ABF, wymiana replik, metadynamika) 10. Przykłady modelowania procesów katalitycznych: utlenianie metanolu, alkilowanie benzenu, polimeryzacja olefin, katalizatory DeSOx i DeNOx, epoksydacja i in. 11. Przykłady oprogramowania: klasyczna dynamika molekularna, chemia kwantowa, dynamika molekularna ab initio		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Opanowany materiał z matematyki i fizyki w zakresie podstawowego kursu akademickiego na studiach I stopnia. Podstawowa znajomość kinetyki chemicznej. Zalecane: wstępne wiadomości z zakresu chemii lub fizyki kwantowej.		
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	test otwarty z materiału wykładowego	50.0%	50.0%
	sprawozdania z zajęć laboratoryjnych	50.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	1. P. W. Atkins, Chemia fizyczna, PWN, Warszawa 2001. 2. K. Pigoń, Z. Ruziewicz, Chemia fizyczna 1. Podstawy fenomenologiczne, PWN, Warszawa 2005. 3. K. Pigoń, Z. Ruziewicz, Chemia fizyczna 2. Fizykochemia molekularna, PWN, Warszawa 2005.	
	Uzupełniająca lista lektur	1. A. Molski, Wprowadzenie do kinetyki chemicznej, WN-T, Warszawa 2001. 2. E. T. Dutkiewicz, Fizykochemia powierzchni, WN-T, Warszawa 1998. 3. L. Piela, Idee chemii kwantowej, PWN, Warszawa 2003 4. R. F. Nalewajski, Podstawy i metody chemii kwantowej. Wykłady, PWN, Warszawa 2001. 5. A. Kaczmarek-Kędziera, M. Ziegler-Borowska, D. Kędziera, Chemia obliczeniowa w laboratorium organicznym, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2014.	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Zdefiniuj ciągłą funkcję Fukui oraz jej trzy aproksymacje dyskretne. Powiąż reaktywność molekuly względem substytucji różnego typu z odpowiednimi funkcjami dyskretnymi. 2. Optymalizacja geometrii układu kwantowochemicznego doprowadziła do znalezienia punktu stacjonarnego. Jak odróżnić, czy jest to lokalne minimum energetyczne, czy też stan przejściowy? Jak można przewidzieć kierunek deformacji stanu przejściowego do struktury stabilnej? 3. Opisz krótko zastosowania modelu polaryzowalnego kontinuum (PCM) w modelowaniu cząsteczek w roztworze. 4. Zdefiniuj poziom Fermiego dla ciała stałego. W oparciu o jego położenie podziel ciało stałe na przewodniki/półprzewodniki/izolatory. 5. Opisz ideę i zastosowania metody wewnętrznej współrzędnej reakcji (IRC). 6. Wymień i krótko scharakteryzuj trzy metody analizy populacyjnej. 7. Omów poszczególne szczeble "drabiny Jakubowej" funkcjonałów gęstości elektronowej. 8. Omów zastosowanie metadynamiki w eksploracji powierzchni energii potencjalnej układu, w którym zachodzi reakcja chemiczna. 9. Podaj treść II twierdzenia Hohenberga-Kohna. 10. Omów podstawowe elementy typowego giętkiego pola siłowego stosowanego w mechanice molekularnej.		
Zajęcia praktyczne w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.